

Rapport fra eierskapskontroll - Eierstyring i Trøndelag fylkeskommune

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Trøndelag fylkeskommune

Møtedato

16.05.2023

Saknr

26/23

Saksbehandler Helene Hvidsten

Arkivkode FE-037, TI-&58

Arkivsaknr 22/123 - 6

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapport fra eierskapskontroll og oversender den til fylkestinget med følge forslag til vedtak:

1. Fylkestinget tar rapport fra eierskapskontroll til orientering.
2. Fylkestinget ber fylkesdirektøren følge opp revisors anbefaling.

Vedlegg

Eierskapskontroll av eierstyringen i Trøndelag fylkeskommune

Saksopplysninger

Revisjonen har på oppdrag fra kontrollutvalget utarbeidet en eierskapskontroll av eierstyringen i Trøndelag fylkeskommune (jf. kontrollutvalgets sak 45/22). Revisor har undersøkt følgende problemstilling:

Utøves fylkeskommunens eierskap i tråd med kommuneloven, fylkeskommunens eierskapsmelding og etablerte normer for god eierstyring?

Problemstillingen besvares gjennom følgende temaer:

- eierens styringsdokumenter
- fylkestinget som eier
- eierrepresentasjon og utøvelse av eierstyringen
- eiermøter
- sammensetning og valg av styre

Undersøkelsen handler om fylkeskommunens generelle eierstyring, og i den sammenhengen har det også vært relevant for revisor å undersøke hvordan eierstyringen foregår i et utvalg av fylkeskommunens eierskap. Fylkeskommunen har svært mange eierskap i ulike selskaper, foretak og stiftelser. Revisor har derfor valgt ut fire aksjeselskaper og tre interkommunale selskap i undersøkelsen av utøvelsen av eierskapet. Revisor har gått nærmere inn i eierskapet i disse selskapene:

- Kolstad Arena AS
- Idrettstunet AS
- Vegamot AS
- Turnéteateret i trøndelag
- Museet Midt IKS
- IKA Trøndelag IKS
- Vigo IKS

For å undersøke problemstillingene har revisor blant annet gjennomført intervju med eierrepresentantene i de utvalgte selskapene og det ble gjennomført en kort

spørreundersøkelse blant fylkestingspolitikere. Revisor har også gått gjennom fylkeskommunens Eiermelding, delegasjonsreglement og andre politiske dokumenter som er relevante for fylkets Eierstyring.

Eiernes styringsdokumenter

Fylkeskommunens Eiermelding oppfyller i hovedsak lovkravet til innhold. Unntaket er at fylkeskommunens formål med eierskapet i det enkelte i selskap ikke går tydelig frem av Eiermeldingen. Vedtekter, selskapsavtaler og andre styringsdokumenter er i hovedsakelig oppdatert.

Fylkestinget som eier

Fylkestinget har fått opplæring i eierskap. Revisor viser til at denne opplæringen i noen tilfeller ikke er tilstrekkelig til å gi en god forståelse av roller, styringslinjer og ansvarsfordeling. Fylkestinget får en årlig rapport fra selskapene gjennom eierskapsmeldingen. Rapporten legges frem på våren før siste års regnskapstall er klare, og rapporten er lite utfyllende.

Eierrepresentasjon og utøvelse av Eierstyring

Fylkeskommunen har oppnevnt sentrale folkevalgte som Eierrepresentanter, og det er disse som møter i Eierorganene. I et av de undersøkte selskapene er ansatte i administrasjonen oppnevnt som Eierrepresentanter, noe som ikke er i tråd med KS anbefalinger. Det er ikke alltid at Eierrepresentantene er trygge på hvilken myndighet de har. Det er etablert rutiner for tilbakemelding fra Eierrepresentant til fylkesutvalget.

Eiermøter

I noen av selskapene avholdes det Eiermøter etter behov. Dette er uformelle møter som ikke alltid er lett å skille fra andre møter mellom fylkeskommunen og det enkelte selskap.

Sammensetning og valg av styre

Revisor har undersøkt om selskapene har en vedtaksfestet valgkomite, og to av fem undersøkte selskaper har en instruks for valgkomiteen. Instruksene gir retningslinjer for styrets sammensetning og kompetanse, men rollekonflikter ved valg av styremedlemmer er ikke alltid diskutert. Revisor finner også at styrevervregisteret har mangelfulle opplysninger om styreverv i selskaper som fylkeskommunen eier.

Revisor anbefaler fylkeskommunen å:

- Sikre at fylkeskommunens formål med det enkelte eierskap kommer fram i eierskapsmeldingen, slik at eierskapsmeldingens innhold blir i tråd med kravene i kommuneloven. Dette kan hjelpe fylkestinget til å avklare behovet for informasjon og oppfølging av det enkelte eierskapet.
- Vurdere innhold og syklus for rapportering fra selskapene til fylkestinget.
- Påse at styreverv registreres i styrevervregisteret.
- Påse at alle selskaper har vedtektsfestet bruk av valgkomité og instruks for valgkomitéens arbeid.
- Ha ryddighet omkring Eiermøter, slik at Eiermøtene handler om eierskapet og ikke andre forhold mellom Eierne og selskapet.
- Fastsette prinsipper for styregodtgjørelse.
- Å tilby opplæring om Eierstyring til fylkestingets medlemmer ut over folkevalgt-opplæringen.

Vurdering og konklusjon

Revisors undersøkelser viser hvordan Trøndelag fylkeskommune utøver sitt eierskap i selskapene de eier. Rapporten viser at fylkeskommunen kan jobbe med å forbedre eierskapsmeldingen slik at informasjon om formål med eierskapene går frem av denne. Av rapporten og anbefalinger som er gitt går det også frem at fylkeskommunen bør sørge for

at styreverv er registrert i styrevervregisteret, og se til at selskaper har vedtektsfestet bruk av valgkomite.

Rapporten svarer ut problemstillingene på en god måte, og konklusjonene ser ut til å være tilstrekkelig dokumentert. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å legge frem rapporten for behandling i fylkestinget.